

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 grudnia 2023 r.,
sprawy **R. K.**
skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 27 lutego 2023 r., sygn. akt V Ka 592/21,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi
z dnia 2 lutego 2021 r., sygn. akt V K 1218/18,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

R. K. został oskarżony o to, że w dniu 14 czerwca 2016 r. w Ł. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził P. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 4000 zł poprzez wprowadzenie w/w spółki w błąd co do zamiaru i możliwości wywiązania się z umowy pożyczki nr [...], tj. o popełnienie czynu z art. 286 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 2 lutego 2021 r., sygn. akt V K 1218/18, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi uznał oskarżonego za winnego popełnienia

zarzucanego mu czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 4 §1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 37a k.k. i art. 34 § 1 i 1a pkt. 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym, a nadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz P. S.A. 3450 złotych.

Sąd orzekł również o dowodach rzeczowych oraz kosztach sądowych.

We wniesionej apelacji, zaskarżając wyrok w całości, obrońca oskarżonego, na podstawie art. 427 § 2 i art. 438 pkt 2, 3 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił: „I. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie:

1) art. 7 k.p.k. polegającą na dokonaniu dowolnej w miejsce swobodnej oceny dowodów, z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania poprzez:

a) niezasadną odmowę przyznania wiarygodności całości wyjaśnieniom oskarżonego co do okoliczności zaciągnięcia pożyczki, jej przyczyn i przerwy w spłacaniu rat, a także wyrażania przez oskarżonego woli zwrotu pożyczonych środków pieniężnych,

b) bezzasadne przyznanie waloru pełnej wiarygodności zeznaniom przedstawicieli pokrzywdzonego co do okoliczności zawarcia umowy pożyczki, deklaracji oskarżonego oraz przebiegu spłaty pożyczki,

2) art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. polegającą na bezzasadnym oddaleniu wniosku dowodowego obrony o przesłuchanie w charakterze świadka K. C. na okoliczność powodów zawarcia umowy pożyczki przez oskarżonego, jego sytuacji majątkowej, kontaktu z P. oraz jego woli zwrotu pożyczonych środków pieniężnych,

3) art. 410 k.p.k. polegającą na rozstrzygnięciu sprawy z pominięciem wszechstronnej analizy całokształtu ujawnionych okoliczności i zaniechanie ich rozważenia w zakresie w jakim przemawiają zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego i przyjęcie za podstawę rozstrzygnięcia okoliczności nie ujawnionych w toku rozprawy w postaci części zeznań świadka J.K. złożonych w postępowaniu przygotowawczym.

4) art. 415 § 1 k.p.k. polegającą na jego niewłaściwym zastosowaniu i orzeczeniu wobec oskarżonego obowiązku naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 3.450,00 zł gdy roszczenie wynikające z przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania.

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że oskarżony zaciągając zobowiązanie działał w zamiarze doprowadzenia P. do niekorzystnego rozporządzenia jego mieniem, gdy okoliczności sprawy przemawiają za przyjęciem, że doszło do niespłacenia pożyczki z przyczyn niezależnych od oskarżonego”.

Apelujący wniósł, na podstawie art. 452 § 2 k.p.k. a contrario, o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka K. C. na okoliczność powodów zawarcia umowy pożyczki przez oskarżonego, jego sytuacji majątkowej, kontaktu z P. oraz woli zwrotu pożyczonych środków pieniężnych oraz zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Osobistą apelację wniósł także oskarżony, który podniósł zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego, przepisów postępowania oraz błędu w ustaleniach poczynionych w sprawie poprzez:

- bezzasadne pozbawienie możliwości obrony swoich praw co przejawiało się zbyt krótkim czasem rozprawy przewidzianym na odebranie od niego wyjaśnień i przesłuchanie świadków wykluczającym możliwość zapoznania się i ustosunkowania się przez oskarżonego do zeznań przesłuchanych świadków oraz złożenia wniosków dowodowych,
- bezzasadne nieuwzględnienie wniosku o otwarcie przewodu sądowego w celu uzupełniającego przesłuchania oskarżonego i złożenia wniosków o przeprowadzenie istotnych dowodów,
- bezzasadne pominięcie przez Sąd I Instancji wniosków dowodowych oskarżonego w szczególności nie uwzględnienie wniosku o przesłuchanie w charakterze świadka K. C. na okoliczność ówczesnej sytuacji finansowej i majątkowej oskarżonego a nadto stanu psychofizycznego oskarżonego spowodowanego działaniami osób trzecich.

Oskarżony wniósł o „zniesienie z obrotu prawnego zaskarżonego wyroku jako rażąco naruszającego przepisy obowiązującego prawa, gdyż w mojej ocenie

nie rozpoznano istoty sprawy”, względnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie go od zarzucanego mu czynu lub o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy w całości do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Po rozpoznaniu wniesionych apelacji, Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 27 lutego 2023 r., sygn. akt V Ka 592/21, zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie dotyczące obowiązku naprawienia szkody, a w pozostałej części utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację na korzyść skazanego wniósł obrońca, który zaskarżył wyrok w całości i zarzucił „obrazę art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. gdyż w wydaniu orzeczenia brała udział osoba nieuprawniona, ewentualnie Sąd odwoławczy był nienależycie obsadzony ponieważ w postępowaniu apelacyjnym toczącym się w okresie od 11 maja 2021 r. do 27 lutego 2023 r. orzekał SSR dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi Pan X.Y., a więc sędzia sądu niższego rzędu, który dopiero decyzją Prezesa Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 stycznia 2022 r. (nr [...]) delegowany został w trybie art. 77 § 9 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych do Sądu Okręgowego w Łodzi, jednak tylko na czas określony 1 roku”.

Na podstawie art. 427 § 3 k. p. k. w zw. z art. 518 k. p. k. w zw. z art. 67 § 1 i art. 77 § 9 ustawy o ustroju sądów powszechnych obrońca wniósł o zwrócenie się do Prezesa Sądu Okręgowego w Łodzi o nadesłanie do akt niniejszej sprawy decyzji Prezesa Sądu Apelacyjnego w Łodzi o delegowaniu Pana sędziego X.Y. do Sądu Okręgowego w Łodzi w okresie od maja 2021 r. do lutego 2023 r. wraz z załącznikami do tych decyzji obejmującymi zgodę sędziego i kolegium sędziów na okoliczność wykazania braku podstawy do orzekania w Sądzie Okręgowym, wnosząc w konkluzji o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi w postępowaniu odwoławczym.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego R. K. kasacja, mimo wagi podniesionego w niej zarzutu bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1

pkt 1 i 2 k.p.k. jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. bezwzględną podstawą odwoławczą jest sytuacja, gdy w wydaniu orzeczenia brała udział osoba nieuprawniona lub niezdolna do orzekania, bądź podlegająca wyłączeniu na podstawie art. 40 k.p.k. W orzecznictwie wyrażono stanowisko, że do tego rodzaju uchybienia zalicza się nie tylko brak uprawnień do orzekania w danym sądzie, gdy w składzie sądu wyższego rzędu orzekał sędzia niższego rzędu bez właściwej delegacji, ale także gdy orzeka osoba niemająca uprawnień do orzekania w danej sprawie, czy danym sądzie (m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., IV KS 62/21, LEX nr 3324511). W orzecznictwie i doktrynie dominuje jednak pogląd, że wadliwość delegacji do orzekania w sądzie wyższego rzędu (np. brak zgody kolegium) pociąga za sobą bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. – tj. nienależytą obsadę sądu (zob. m.in. D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom II, Warszawa 2017, s. 172 i podane tam orzecznictwo).

Taka sytuacja jednak w rozpoznawanej sprawie nie miała miejsca. Zgodnie z treścią art. 77 § 1 pkt 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2023, poz. 217) „w szczególnie uzasadnionych wypadkach prezes sądu apelacyjnego może delegować sędziego sądu rejonowego albo sędziego sądu okręgowego do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie wyższym, po uzyskaniu zgody sędziego i kolegium sądu, do którego ma nastąpić delegowanie, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr oraz potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów działających na obszarze apelacji; przydział spraw delegowanemu sędziemu, jako sędziemu sprawozdawcy, nie może przekroczyć 30 spraw w ciągu roku”. Z uzyskanych dokumentów, o które wystąpił Sąd Najwyższy, a które zostały załączone do akt, wynika, że sędzia X.Y. został delegowany do Sądu Okręgowego w Łodzi od dnia 20 stycznia 2021 r. - na okres jednego roku decyzją prezesa Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 stycznia 2021 r. (nr [...], k – 34 akt SN). Kolegium Sądu Okręgowego w Łodzi pozytywnie zaopiniowało sędziego na delegację (k – 38), a on sam wyraził na nią zgodę (k – 36-37 akt SN). Kolejna delegacja na okres 1 roku

miała miejsce w dniu 20 stycznia 2022 r. (nr [...], k – 39 akt SN). Także i w tym przypadku Kolegium jednogłośnie pozytywnie zaopiniowało m.in. sędziego X.Y. na delegację do orzekania w V Wydziale Karnym Odwoławczym Sądu Okręgowego w Łodzi (k – 43 akt SN), a sędzia wyraził zgodę na delegację (k – 42, 41 akt SN).

Wprawdzie w dacie 14 lutego i 27 lutego 2023 r. sędzia nie był „wprost” delegowany do orzekania w Sądzie Okręgowym w Łodzi, jednak brak „oficjalnej” delegacji nie stanowi bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., albowiem zgodnie z treścią przepisu art. 47b § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 52 ze zm.) „zmiana miejsca służbowego sędziego lub delegowanie do innego sądu oraz zakończenie delegowania nie stanowi przeszkody do podejmowania czynności w sprawach przydzielonych w dotychczasowym miejscu służbowym albo miejscu pełnienia służby, aż do ich zakończenia”. Sprawa R. K. przed Sądem Okręgowym w Łodzi V Wydziałem Karnym Odwoławczym w drodze losowania w dniu 11 maja 2021 r. została przydzielona do referatu sędziego X.Y. (k – 352/tom II), a w tej dacie sędzia był już delegowany do orzekania w Sądzie Okręgowym w Łodzi na podstawie decyzji o numerze [...] (k - 39 akt SN). W ocenie Sądu Najwyższego art. 47b § 4 ustawy o ustroju sądów powszechnych stanowi samoistną podstawę prawną do podejmowania przez delegowanego sędziego czynności w sprawie, aż do jej zakończenia. Stąd też „(...) delegacja sędziego obowiązuje od daty w niej wskazanej do czasu merytorycznego zakończenia sprawy, łącznie z terminem ogłoszenia wyroku, którego odroczenie nastąpiło w trybie art. 411 § 1 k.p.k. (postanowienie Sądu najwyższego z dnia 5 marca 2019 r., II KK 257/18, OSNKW 2019, z. 5, poz. 28).

Mając powyższe na uwadze, kasację obrońcy skazanego uznać należało za oczywiście bezzasadną i oddalić ją na posiedzeniu w trybie przepisu art. 535 § 3 k.p.k.

(K.G.)

[a!]

